

Posudek oponenta na diplomovou práci Lenky Zábranské

„Motiv chryzantémy v songských písních ci“

Diplomová práce mapuje funkční využití motivu chryzantémy v songských písních ci na pozadí výskytu a využívání tohoto motivu v poezii a literatuře starších období zejména v básních formy shi. Práce má dobře vystavěnou strukturu výkladu. S odkazem na četné příklady konkrétních básní a písní diplomantka pečlivě mapuje proměny významotvorných funkcí motivu chryzantémy, pracuje s rozsáhlým souborem pramenů v čínštině a v neposlední řadě čerpá z bohaté sekundární literatury.

Úvodem jsou definovány cíle práce, podrobně jsou rovněž představeny prameny a sekundární literatura. Představení sekundární literatury by si však zasloužilo doplnění o samostatné zhodnocení těch studií, které se zaměřují na motiv chryzantémy v písních ci—tedy na vlastní téma práce (Gao 2010, Yao 2011, Zhang 2006 či Zhang 2007).

Součástí kompilační části práce je kapitola věnovaná historii pěstování chryzantémy v Číně a postavení chryzantémy v čínské tradiční kultuře (kap.2) a rovněž představení básnického žánru yongwu (kap.3). Přípravnou diskusi doplňuje výklad 4. kapitoly, který je pečlivým přehledem historických a literárních faktů, bezprostředně souvisejících s literárním motivem chryzantémy. 5. kapitola představuje chryzantému jako významnou součást souboru quyuanovských a taoyuanmingovských motivů. Poslední kapitolou (kap. 6), která předchází analytickému jádru práce, je představení vývoje a charakteristik písní ci a žánru yongwu ci. Výklad v posledně jmenované části práce je málo přehledný, místy je poznamenán chaotičností či opakováním již řečeného. Tuto část práce, v níž diplomantka jedním dechem seznamuje s historickým pozadím, tematikou a formou písní ci, by bylo žádoucí celkově zpřehlednit (přinejmenším doplnit mezititulky). Vzhledem k tématu práce se jako nadbytečné jeví poměrně podrobné představení formy písní ci.

Těžištěm práce je představení a analýza významotvorných funkcí motivu chryzantémy v písních ci (kap. 7). Diplomantka na vzorku písní ci diskutuje pět úžeji vymezených motivických oblastí. Rozsah této kapitoly je poměrně omezený, představuje pouhou čtvrtinu celkového rozsahu práce. Jednotlivé podkapitoly by si místy zasloužily rozšíření o větší počet příkladů specifického užití motivu chryzantémy, případně více do hloubky jdoucí výklad. Například by bylo vhodné představit větší počet písní ci, v nichž motiv chryzantémy slouží navození (zavedeného) melancholického vnímání podzimu. Na tomto pozadí by lépe vyniklo (nové) „pozitivní“ pojetí podzimu v písních songských autorů a tím i významný posun v dobové poezii. Obtížnost výkladu je umocněna skutečností—jak sama diplomantka v úvodu práce předesílá —že často dochází k prolínání či vršení různých významů. Jako jednu z charakteristik písní ci by bylo vhodné podrobněji pojednat provázanost významů generovaných motivem chryzantémy, například propojení milostných tužeb a podzimní trdomyslnosti (což by si vyžádalo větší propojení diskuse podkapitol 7.1. a 7.5.). Závěr práce poněkud poškozují „nedostatečný nadhled“ a současně uvádění některých nepodstatných informací.

Otázky k diskusi: Lze odmítnout jako „vyprázdněné pojmenování“ taoyuanmingovský motiv v písni Ouyang Xiua jen proto, že autor, na rozdíl od Tao Yuanminga, „celý život sloužil ve vysokých funkcích“ (68)? V závěru práce chybí explicitní odpověď na otázku, kterou si autorka klade v úvodu práce: „...reflektuje [užití motivu chryzantémy] vývoj písni ci od nevážných popěveků směrem k literátské poezii“ (9)?

Pracovní překlady diskutovaných básní dokazují dobré porozumění analyzovaným textům. Kladem práce je rovněž příloha obsahující překlad vybraných básní, zejména těch, z nichž je v analytické kapitole citována pouze část. Nedostatkem je to, že výklad neobsahuje odkazy na konkrétní místo v zmíněné příloze. Rychlé vyhledání úplného textu básně neusnadňuje ani způsob, kterým jsou básně v příloze řazeny. Práce je napsána kultivovaným stylem s minimem překlepů a chyb, byť i ty lze nalézt, viz případy nedodržení shody podmětu s přísudkem (19, 51, 66), podoba jména Si Kongtu (26) či chybějící údaj o editorovi u titulů Lomová 2003 a Lomová 2005. Úroveň práce též snižují některé problematické formulace: období japonské války (11), [Tao Yuanming] se řadí mezi jedny z těch autorů (35), sérum dlouhověkosti (39), stravou a vodou jsou mi opadané plátky a rosa z květů (66), popírání smutku (75) její popularita se zachovává (80) a jiné.

Práci jako celek i přes uvedené výhrady považuji za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

9.9. 2013

Dušan Andrš